

Slovo k povzbuzení na neděli 9. května 2021, na 6. neděli velikonoční – B
Biblická čtení: Sk 10,25-26.34-35.44-48; Ž 98; 1Jan 4,7-10; Jan 15,9-17

Milé sestry, milí bratři,

z dnešních biblických úryvků – především z evangelia a druhého čtení – jasně vyniká veliké přikázání mezilidské lásky. «Milujte se navzájem» slyšíme přímo z úst Pána Ježíše v evangeliu, «milujme se navzájem» opakuje apoštol Jan ve svém prvním listě a ostatně i první čtení ze Skutků apoštolů je o lásce, o lásce Boží, která nikomu nestraní, která se jako Duch svatý vylévá na všechny lidi bez rozdílu.

Krásný evangelijní úryvek je z Kristovy řeči na rozloučenou pronesené po poslední večeři, jak nám ji zachytili evangelista Jan. Dnešní slova přímo navazují na ta, kterým jsme naslouchali minulou neděli. Jsou tak jakýmsi rozvinutím obrazu o kmenech a ratolestech, vysvětlením, co mají být ony sladké plody, které by jeho ratolesti měly světu přinášet; že by jimi mělo být ovoce mezilidské lásky, projevující se konkrétními činy, které jsou (aspoň nějakým) uskutečněním Kristových slov a přikázání.

«Zůstaňte v mé lásce» je první imperativ dnešního evangelijního úryvku. Kristova láska, ve které máme zůstat, veškerou naši lidskou lásku předchází; Kristova Boží láska je výronem lásky samotného Boha Otce, je vlastní podobou Boží lásky, Duch svatý je její silou. Je to Boží láska, která se stala viditelnou skrze Kristovo lidství, zvláště v kříži, Boží láska, se kterou se člověk může potkat, když se potká s Pánem Ježíšem, stane-li se vírou v něj jeho přítelem, jeho přítelkyní. «V tom záleží láska: ne že my jsme milovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy» svědčí apoštol Jan.

Kristovo «zůstaňte v mé lásce» je pozváním, abychom se stali a po celý život zůstali jeho ratolestmi, abychom se nikdy nevyrváli z jeho přátelství a neztratili s ním vztah, ať se děje, co se děje. Je to pozvání se Kristu-lásce snažit stále více připodobnit, chtít se podobat Kristu samotnému, chtít mít v srdci a činech cosi z jeho Boží lásky; «zachováte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce». Přijetí takového pozvání v praxi není nepodobné tomu, co známe z mezilidských vztahů; když se lidé ve vztazích začínají jeden druhému více podobat, jeden druhému se přizpůsobovat. Boží Syn ze své strany učinil již vše, co bylo možné k připodobnění se a sklonění se k nám učinit; stal se člověkem a dal za nás z lásky svůj život, otevřel nám své srdce a dal nám sám sebe. Z jeho strany je tak učiněno vše (opravdu «dokonáno jest»). Na nás lidech je tak nyní začít se mu a jeho lásce aspoň nepatrně podobat. Cestou k tomu je, že budeme zůstat co nejvíce s Pánem Ježíšem, aby nás jeho láska proměňovala ke snaze milovat své bratry a sestry, a to všechny.

Ježíšovo «milujte se navzájem» zopakované Janem jako «milujme se navzájem» je opravdu základní přikázání, jehož naplnění by z našeho zůstávání v Kristově lásce mělo vyplývat.

Proč je ale v něm zmíněna jen láska k člověku a nikoli také láska k Bohu? Jistě nejde o opomenutí a už vůbec ne o popření lásky k Bohu. Spíše nám toto Ježíšovo zdůraznění pouze mezilidské lásky připomíná, že skutečné zamilování si Boha a Krista je ve své podstatě zamilování si lásky (lásky jako takové, lásky s velkým „L“), zamilování si všech konkrétních podob lásky. Jde o i to, že na lásce či nelásce k člověku se nejprve a nejvíce ukáže, co v našem srdci skutečně je. Láska je totiž nedělitelná; buď v srdci je a projevuje se v každém našem setkání s druhým člověkem, anebo není. Navíc láska k člověku je formou lásky ke Kristu v něm přítomnému. Důraz pouze na bratrskou a sesterskou lásku «milujte se navzájem» také říká, že láska k lidem je aspoň částečně v naší moci, zatímco láska k Bohu je především darem Boží milosti.

Ať je to, jak chce, v každém případě platí: «To je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás», tedy až na kříž.

Pravá láska k lidem totiž v sobě nese vždy nějakou formu kříže; «nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život». Skutečná láska je vždy nějakým dáváním – sebe, času, pozornosti, důvěry, prostředků, síly a života. Což s sebou v tomto nedokonalém a hříchem porušeném světě přináší i oběť a kříž, například když je láska nepřijímaná, neopětovaná, anebo když její dávání nějak bolí.

Každý člověk potřebuje lásku, o tom není pochyb. Právě tato existenční potřeba lásky nám však také připomíná, že je naší přirozeností lásku nejen přijímat ale i (anebo spíše především) dávat. To je i důvodem, proč právě láska spolu se svými konkrétními projevy měla být prvním a nejdůležitějším plodem, pro který jsme na světě, pro který nám byla dána víra; plodem naší Kristovou milostí napravené přirozenosti.

«Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý». Užitek lásky vždycky je trvalý. Žádný skutek lásky, žádné skutečně vykonané dobro se neztrácí. Ani tehdy, je-li nepřijaté, ani tehdy jsou-li zničeny či zaniknou-li některé jeho podoby. Dobro samo o sobě je nezničitelné, protože je vždy nějakou Boží přítomností; a Bůh přeci nezničitelný je.

«Milujte se navzájem» tak platí absolutně, je to nepodmíněné Kristovo přikázání, jehož zachovávání vždy a za všech okolností přináší plody, Boží ovoce dobra, které se nikdy neztratí, i když se třeba ztratí leckteré jeho podoby. Dobro je nesmrtelné, podobně jako Boží Syn. A jemu máme být právě v lásce stále více podobni.

Nám slabým lidem byla dána víra v Pána Ježíše právě proto, abychom zůstáváním v něm – v celoživotním vztahu s ním, s otevřeným srdcem jeho lásce – se od něj aspoň trochu skutečné lásce učili, aby jeho láska se rozlila v našich srdcích, proměnila je aspoň trochu k lásce, na které jediné skutečně záleží, má-li být křesťanství opravdu zjevením Boží lásky. Kéž by to nebyla jen fráze; to ale záleží i na nás...